

Planter

Hold øje med lys bladplet i vinterraps

Lys bladplet er i de fleste år ikke noget problem, men bekæmpelse kan være aktuel i visse år og marker. Bekæmpelse anbefales ved 5 procent angrebne planter fra begyndende strækning primo marts, men kun såfremt der er vækst i planterne.

Viden om Opdateret 24. februar 2021

Lys bladplet er i de fleste år ikke noget problem i raps, men bekæmpelse kan være aktuel i visse år og marker. Hold derfor øje med evt. angreb af lys bladplet. Svampen trives bedst i milde vintre og ved fugtige forhold efterår, vinter og forår. Pt. er der kun modtaget enkelte meldinger om angreb.

I de fleste Landsforsøg de senere år med bekæmpelse af lys bladplet er der ikke opnået rentable merudbytter grundet svage angreb eller fordi angrebene efterfølgende ikke har udviklet sig (tørt vejr). I enkelte forsøg med mere udbredte angreb af lys bladplet er dog opnået nettomerudbytter på 1,3-2,8 hkg/ha for bekæmpelse i vækststadiet 31 (begyndende strækning) i marts. Det gælder derfor om at finde de marker, hvor der er bekæmpelsesbehov.

Vinterrapsmarkerne skal i foråret løbende tjekkes for evt. angreb af lys bladplet. Der er igen i år i samarbejde med planteavlskonsulenterne et [registreringsnet for lys bladplet](#), hvor der fra 8. marts bedømmes i ca. 30 marker. Det mest karakteristiske ved lys bladplet er de mange små hvide "totter" (sporehobe) omkring pletterne. Læg evt. bladene i en let fugtig plastpose ved stuetemperatur i 2-3 dage for at få de hvide punkter frem, da sporehobene især ses under fugtige forhold. Nedenfor ses billeder af tidlige angreb af lys bladplet.

Der findes om foråret tit mange bladpletter i rapsen, som skyldes henfald af blade mv. ligesom der i mindre omfang er bladpletter af skulpesvamp og Phoma (rodhalsråd), som ikke tillægges betydning.

Sådan bekæmper du lys bladplet

En effektiv bekæmpelse af lys bladplet kræver, at bekæmpelse foretages ved svage angreb. Bekæmpelse anbefales på de tidlige vækststadier ved 5 procent angrebne planter. Evt. bekæmpelse kan være aktuel fra vækststadium 31 (begyndende strækning) fra primo marts, men kun såfremt der er vækst i planterne på dette tidspunkt. Ved afsluttet strækning kan tolereres højere angreb. En nøjagtig tærskel er ikke kendt på dette tidspunkt, men ved tydelige symptomer på ca. 20 procent af planterne anbefales bekæmpelse.

I UK er lys bladplet den mest betydende svampesygdom, og her er fundet følgende sammenhæng mellem procent angrebne planter i foråret i strækningsfasen og udbyttetab: procent tab = $0,33 \times$ procent angrebne planter. Ved 10 procent angrebne planter i foråret vil udbyttetabet således være 3,3 procent eller ca. 1,5 hkg pr. ha ved et udbytt niveau på 45 hkg/ha. Omkostninger til f.eks. 0,5 l Prosaro og udbringning er 0,9 hkg/ha ved en rapspris på 275 kr./hkg.

I Danmark er lys bladplet oftest meget mindre udbredt end i UK, ligesom angrebene kan gå i stå, hvis det efterfølgende bliver tørt.

I tabel 1 ses en oversigt over midler med effekt mod lys bladplet, anbefalede doser og regler for midlernes anvendelse. Kun få midler har lys bladplet på etiketten, men ofte vil der samtidig være angreb af andre svampe. Ved bekæmpelse tidligt forår kan kun anvendes Folicur Xpert og å Prosaro, hvis der samtidig er angreb af andre svampe. Midlerne må anvendes fra vækststadium 31 (begyndende strækning, 10 procent af

maks. stængellængde nået). Orius Max/Orius og Juventus har også effekt, men må ikke anvendes tidligt forår, men først fra stadium 60 (begyndende blomstring) hhv. stadium 65 (blomstring).

Hvis lys bladplet fortsat breder sig, kan det være aktuelt senere under blomstring at vælge løsninger, som samtidig har effekt mod lys bladplet.

Oversigt over midler godkendt i raps tidlig forår og med effekt mod lys bladplet

Middel	Normaldosis, l/ha (= maks. dosis)	Anbefalet dosis, l/ha	Godkendt forår i stadium	g/l tebuconazol, triazolregler*	Effekt mod lys bladplet, 4 bedst	Sygdomme på etiketten forår	Maks. antal beh.	Bemærkninger
Prosaro	1,0	0,4-0,5	31-69	125	***	Gråskimmel, skulpesvamp, knoldbægersvamp	2	Min. 14 dage mellem behandlinger. Maks. 2,0 l/ha pr. sæson, men hvis behandlet i efteråret maks. 1,4 l/ha pr. sæson
Folicur Xpert	0,32 i st. 31-32 hvis brugt efterår, ellers 0,78	0,4-0,5	31-69	160	***	Lys bladplet m.fl.	2	Højest 1,1 l/ha fordelt på efterår og forår og maks. 2 x 0,78 l/ha, hvis der først startes forår
Orius Max 200 EW	1,25 forår og 0,875 efterår	0,5-0,6	60-69	200	***	Gråskimmel, skulpesvamp, knoldbægersvamp	-	Må kun bruges enten efterår eller forår
Juventus	1,0	0,5-0,6	65	0	**(*)	Skulpesvamp, knoldbægersvamp	2	

* Hvis tebuconazol er brugt efterår, må der bruges 175 g tebuconazol hele sæsonen. Hvis tebuconazol kun bruges forår, må der bruges 250 g tebuconazol hele sæsonen.

Billede 1. Angreb af lys bladplet i sorten Architect fotograferet 22. februar 2021 ved Odense af Lene Bjørnsbo, Velas. Der er gule områder på bladet, og når man zoomer ind, ses de små hvide "snebolde", som er sporeansamlinger.

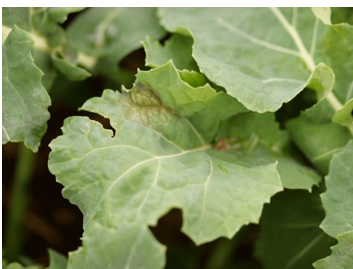
Billede 2. Lys bladplet fotograferet 1. februar 2020. Bemærk de tre gullige områder på bladet. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Billede 3. Lys bladplet fotograferet 1. februar 2020 på samme blad som på billede 1, men her ses undersiden af en af de gullige områder. Der ses et mørkfarvet område. De små hvide sporeansamlinger omkring pletterne er karakteristiske og er tydelige under fugtige forhold. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Billede 4. Lys bladplet fotograferet 1. februar 2020. Der ses tit deform vækst ved angreb. Her ses begyndende skæv vækst på bladet. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Billede 5. Lys bladplet fotograferet 1. februar 2020. Her er angrebet lidt mere fremskreden på bladet. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Billede 6. Tidlige symptomer på angreb af lys bladplet fra tidligere år. De små hvide sporeansamlinger er her tydelige. Bladstilken er også angrebet, hvilket ses som en brunfarvning og en begyndende drejning af bladstilken. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

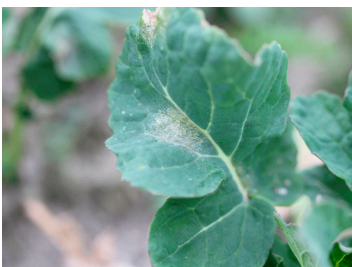
Billede 7. Plet af lys bladplet omgivet af tydelige hvide sporehobe. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Billede 8. Bladet drejer pga. angreb af lys bladplet. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Billede 9. Lys bladplet. De hvide sporehobe er tydelige. Læg evt. bladene i en plastpose ved stuetemperatur i 2-3 dage for at få sporerne frem ved mistanke om evt. angreb. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Billede 10. Senere angreb af lys bladplet på bladplade og bladspids. (Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES).

Se yderligere om triazolreglerne i [Nye restriktioner i brugen af triazol-svampemidler](#).

Vækstregulering

Vækstreguleringsmidlet Caryx indeholder også Juventus. I 1,0 I Caryx indgår 0,33 I Juventus. Hvis der både er behov for vækstregulering og bekæmpelse af lys bladplet kan et svampemiddel tilsættes til Caryx. Svampemidlet vil også øge den vækstregulerende effekt, så dosis af Caryx kan reduceres. Alle midler i tabel 1 har vækstregulerende effekt, men effekten af Prosaro er begrænset. Indholdet i 1,0 I Prosaro svarer til 0,625 I Orius Max + 0,5 I Proline, hvor sidstnævnte ikke har vækstregulerende effekt.

Sortsforskelle

Der er forskel på sorternes modtagelighed. Der er kun data for nogle af de i Danmark dyrkede sorter. I 2020 blev angrebet af lys bladplet bedømt i 25 sorter i sortsforsøgene. På baggrund heraf kan sorterne inddeles i 3 modtagelighedsgrupper, som vist i oversigten. Se også resultaterne i [Vinterrapssorternes modtagelighed for lys bladplet](#) og [Vinterrapssorternes modtagelighed for lys bladplet vurderet ud fra stængelangreb](#). Se engelske data for enkelte sorter i [AHDB Recommended List \(light leaf spot\)](#). Data fra denne liste er også vist nederst i oversigten for sorter, som indgår i begge undersøgelser. Der fremgår, at f.eks. Architect er relativ modtagelig.

Oversigt over rapssorters modtagelighed for lys bladplet. Nederst er vist data fra den engelske såkaldte Reommended List.

Mindre modtagelig	Middel modtagelig	Meget modtagelig
Ambassador, Aurelia, Butterfly, DK Exsteel, Halyn, Helegant, Hitaly, INV1030, LG Aviron	Artemis, Crome, Dariot, DK Exception, DK Exclaim, DK Expansion, Hillico, PT275, Smaragd, SY Iowa	Architect, Crootwell, Dynamic, Finale, INV 1000, RGT Quizz, Temptation
AHDB Reommended List. (1-9 skala, 1 mest modtagelig)		
Ambassador (7), Aurelia (8), Butterfly (7), DK Exsteel (7)	Artemis (6), Crome (6), DK Expansion (6), PT275 (6)	Architect (5), Temptation (6)

Engelske erfaringer med lys bladplet

I England og Skotland er lys bladplet den mest betydende svampesygdom i raps, og der optræder de fleste år meget udbredte og kraftige angreb. Der findes derfor også en velfungerende varslings tjeneste for lys bladplet, der er baseret på angrebsstyrken året forinden og nedbørs- og temperaturforhold i vinterens løb (fugtige og milde vintre fremmer angreb). Tidlig såning fremmer angreb. I højrisikoområder ifølge varslingen udføres svampebekæmpelse om efteråret i november, og bekæmpelse gentages 1-2 gange forår fra medio februar. Væksten begynder oftest tidligere i UK end i Danmark. I højrisikoområder i UK foretages bekæmpelse medio februar uanset angreb, fordi den bedste effekt opnås ved meget svage angreb, og fordi der de fleste år optræder kraftige og udbredte angreb. Ved bekæmpelse ved meget svage angreb opnås 80-90 procent bekæmpelse, mens der ved mere udbredte angreb kun opnås 40 procent bekæmpelse.

I Danmark kan samme strategi ikke anvendes, fordi lys bladplet langt fra har været så udbredt som i UK. Erfaringerne fra UK viser dog, at man straks ved begyndende vækst skal tjekke markerne for evt. angreb og iværksætte bekæmpelse ved relativ svage angreb.

Se også fra UK forsøg med bekæmpelse af lys bladplet.

Læs også: [Følg registreringer af lys bladplet](#)

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 8740 5439

Publiceret: 04. februar 2020

Opdateret: 24. februar 2021

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk